DAGON

H.P. LOVECRAFT

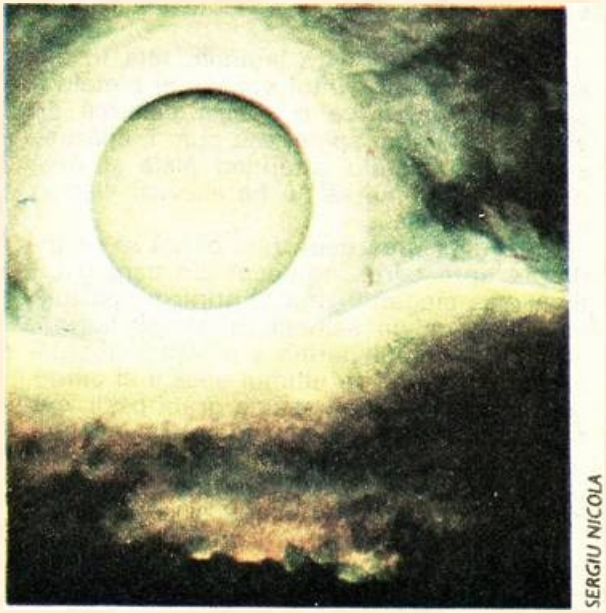

M-AM HOTĂRÎT. Voi aşterne totuşi pe hîrtie şi apoi – punctul final. Oricît îmi este de greu să îmi adun gîndurile şi indiferent cîtă oroare mă umple numai ştiind că va trebui să-mi readuc în minte toată acea stranie întîmplare, astăzi, în seara aceasta, trebuie să se sfîrşească. Bani nu mai am şi nu văd cum mi-aş mai putea procura drogul, care în ultima vreme mi-a dat puterea să înfrunt tăcerile nopţilor şi tumultul zilelor. Dar chinul acesta nu poate dura la infinit; cînd voi termina ceea ce am de făcut, mă voi arunca de la fereastra mansardei mizere în care am ajuns să locuiesc. Aş dori să nu credeţi că din cauza morfinei am ajuns să-mi doresc a mă vedea strivit de caldarîmul a cărui murdărie se vede şi de aici, de sus. Să nu credeţi că înrobit de drog nu mai am voinţa şi judecata limpede; veţi citi aceste pagini scrise în grabă şi, poate chiar dacă nu veţi putea înţelege pe de-a-ntregul, am măcar speranţa că veţi avea dumneavoastră tăria de a bănui toată grozăvia care mă face acum să caut moartea aşa cum atîta vreme am căutat în morfină uitarea.

Marele război abia începuse. Marina germană domina

nestingherită mările lumii. Vasul de transport pe care mă găseam a fost torpilat într-o zonă pustie a Pacificului, prea puţin străbătută de nave. Părţile beligerante nu erau încă înrăite de ură, tonajul mare al cargoului nostru asigura torpilorului laude la sfîrşitul misiunii, aşa că am fost culeşi din bărcile noastre de salvare şi trataţi cu respectul şi corectitudinea cavalereasca pe care marina şi aviaţia acelor ani încă le rezervau adversarilor; nu eram încă duşmani, ci doar adversari într-o sîngeroasă şi fără sens cursă sportivă. Evident că supravegherea prizonierilor în nemărginirea oceanului părea ridicolă, aşa că eu am profitat de toate avantajele situaţiei şi în numai cîteva zile am reuşit să ascund la bordul unei mici ambarcaţiuni provizii şi apă care – drămuite cu grijă – socoteam să-mi poată ajunge cîteva săptămîni bune. Într-o noapte, am evadat.

Curaj nebun şi lipsă de judecată a tinereţii... Derivam în voia valurilor şi a vînturilor. Niciodată nu mă pricepusem prea mult la navigaţie. După soare şi stele puteam doar fi cert că eram undeva pe la sud, în apropierea ecuatorului; cît priveşte longitudinea... Noroc că vremea se menţine senină, fără a fi excesiv de călduroasă. Zilele treceau însă în şir, una la fel cu cealaltă, astfel că nici nu mai ştiam de cînd pluteam aiurea scrutînd zările în nădejdea că voi zări

SERGIU NICOLA

vreun vas sau semne de apropierea vreunui ţărm locuit. Dar nici un vapor, nici o pînză nu apărea şi cerul continua să se unească la orizont cu oceanul fără ca umbra vreunui liman să-i întrerupă nesfîrşita monotonie. Pierdut în imensitatea albastră, ars de soare şi bătut

de vînt, începusem să disper, cădeam tot mai des într-un somn letargic, un somn chinuit, deloc odihnitor, plin de tot felul de indescriptibile năluciri, astfel că nu ştiu cum s-a făcut de m-am trezit dintr-o dată pe jumătate afundat în clisa neagră vîscoasă, care acoperea ca o stinsă oglindă a deznădejdii tot cît puteam cuprinde în jur cu privirea.

Barca mea zăcea şi ea înţepenită la cîţiva zeci de metri mai încolo.

Prima reacţie ar fi trebuit – probabil – să-mi fie mirarea faţă de o asemenea uluitoare transformare a realităţii înconjurătoare; eu mă simţeam mai degrabă terorizat. În jurul meu, în aer şi pe solul scîrbos, peste tot era o aură sinistră care făcea să îngheţe şi sufletul din mine. Peste tot putrezeau în bătaia soarelui peşti de toate mărimile şi hoituri ale unor vietăţi de nedescris, ale căror resturi oribile răsăreau ici şi colo pe întinderea fără sfîrşit. Nici nu am cuvinte ca să redau cît de vag nemărginita grozăvie care se poate ascunde într-o linişte absolută şi o pustietate neagră, mai pustie decît toate pustietăţile lumii. În necuprinderea de noroi întunecat nu se auzea nimic, nu se mişca nimic, nu era nici un semn de viaţă, eram mai singur decît fusesem pe valurile oceanului. Mă cuprindea din ce în ce mai mult groaza, o simţeam răspîndindu-mi-se în fiinţă, mi-era groază de frică, stomacul mi se revolta împotriva nemişcării absolute cum nu o făcuse nici pe mările cele mai răscolite de furtuni.

Soarele mă izbea în creştet de pe un cer lipsit de nori, atît de albastru încît părea aproape negru, ca şi cum ar fi reflectat pustiul mohorît din juru-mi; nici măcar o adiere de vînt nu împrospăta aerul greu de miasme. M-am tîrît prin mîlul care sta gata-gata să mă soarbă, m-am tîrît cu disperare pînă la adăpostul relativ al bărcii, încercînd, obligîndu-mi judecata să raţioneze, să găsească o explicaţie logică a celor întîmplate. Singurul lucru plauzibil era un cutremur, o mişcare tectonică de o forţă şi întindere nemaivăzute, care să fi ridicat la suprafaţă fundul oceanului, pămînt care de milioane de ani zăcuse în

nemăsurate adîncimi, o mare întindere după cît puteam eu aprecia: oricît m-aş fi ridicat pe marginea bărcii, sclipirea oceanului nu se zărea nicăieri, nicăieri nu reuşeam să văd vreo zburătoare a mării atrasă de leşurile în descompunere.

Am rămas o bună vreme ascuns în puţina umbră pe care barca aplecată pe o coastă mi-o oferea împotriva razelor soarelui. Copleşit cum eram de grozăvia celor ce mi se întîmplaseră, simţeam cum mă cuprinde disperarea, dar privind în jur mi-am dat seama că sub dogoarea soarelui mîlul puturos începuse să se usuce. Asta însemna că în curînd puteam umbla fără teama de a mă simţi supt în clisă aşa cum mă temusem mai devreme. Gîndul acesta m-a mai liniştit puţin; odată cu lăsarea întunericului am adormit, dar m-am trezit curînd: liniştea desăvîrşită din jur nu mă lăsa să mă odihnesc. Nici nu dăduseră bine zorii că eu îmi şi pregătisem un sac de merinde pentru a pleca să găsesc ţărmul oceanului în speranţa vreunei şanse de salvare.

Abia în a treia dimineaţă crusta de noroi a fost destul de tare şi groasă încît să pot merge ca lumea. Duhoarea vietăţilor în descompunere era înnebunitoare, dar şi mai înnebunitoare era neputinţa de a acţiona, iar undeva, prin zona subconştientului, simţeam apăsarea unei sumbre presimţiri, astfel că am pornit-o fără întîrziere spre asfinţit, atras de un fel de ridicătură care părea a se înălţa puţin deasupra nemilosului pustiu. Am înnoptat pe drum; mai aveam mult pînă la ţinta care mi-o fixasem şi care-mi păruse atît de aproape. Tensiunea nervoasă, speranţa, sau poate jocul neîndurător al mirajelor mă făcuseră să apreciez greşit distanţele. Au mai trecut trei nopţi şi către sfîrşitul celei de a patra zile de drum am ajuns la poalele movilei care era mult mai înaltă decît o crezusem. Eram însă frînt de oboseală şi nu mă simţeam în stare să iau în piept urcuşul. Am adormit chiar pe locul unde mă oprisem.

Nu ştiu ce coşmaruri mi-au întrerupt somnul; poate chiar Luna, enormă deasupra orizontului, luminînd

puternic, dar fără strălucire, ca şi cum şi-ar fi strecurat razele prin ceaţa rece a altor lumi. Scăldat într-o sudoare rece, mi-am dat seama că nu mai pot să adorm. Apoi – mai era ceva, ca o chemare, ceva ce mă îndemna să nu mai stau pe loc deşi mi-era frică, frică de linişte, de ceea ce mă înconjura, de ceea ce puteam găsi în vîrful colinei, o frică pe care nu aş putea-o asemui decît cu groaza pe care o simt căţelandrii la auzul urletului haitelor de lupi, de teama de necunoscutul care adăsta în chiar genunea dinaintea începuturilor fiinţei noastre. Poate că îmi era şi teamă să nu mă reîntîlnesc cu nefăpturile coşmarurilor care-mi însoţiseră somnul de cînd naufragiasem pe cîmpia de noroi,

Mi-am dat repede seama ce mare greşeală făcusem călătorind ziua: în răcoarea binefăcătoare a nopţii risipeam mult mai puţină energie. Chiar şi după somnul acela scurt, cît fusese el de chinuit şi zbuciumat, tot mă simţeam în stare să înfrunt dealul a cărui înălţime spre apusul soarelui mi se păruse copleşitoare. Mi-am luat sacul la spinare şi am început să urc.

Cred că am spus deja cît de apăsător de înspăimîntătoare era monotonia neîntreruptă a întinderii de noroi. Starea de spaimă îmi devenise obişnuită şi aproape că nu credeam să-mi poată fi mai teamă decît îmi fusese şi îmi era. Cu toate acestea, cînd, în fine, am ajuns pe culmea dealului, am simţit un val rece de groază strîngîndu-mi răsuflarea: la nu mai mult de un pas mi se deschidea sub picioare o genune fără fund; aşa îmi părea cel puţin, căci razele Lunii nu răzbăteau la mai mult de cîţiva metri. Mă simţeam ca şi cum de pe marginea pămîntului să fi privit în nemărginitele abisuri ale unei haotice nopţi eterne. Prin mintea-mi tulburată de tot ce mă înconjura treceau vagi amintiri din PARADISUL PIERDUT, hăul din faţa mea părea să fie însuşi înfiorătorul drum al lui Satan prin neîntocmitele lumi ale întunecimilor.

Pe măsură ce Luna se ridica spre zenit, vedeam însă că terenul din faţa mea nu cobora atît de abrupt pe cît

avusesem la început impresia. Bîrne şi crăpături, denivelări şi mici creste aruncate bezmetic în toate direcţiile îmi permiteau o coborîre destul de comodă, iar după vreo sută şi ceva de metri panta părea să devină chiar lină. Îmboldit de aceeaşi inexplicabilă, terorizantă urgenţă, am început să cobor; e drept, nu atît de uşor pe cît socotisem, dar după un timp destul de scurt am ajuns aproape de fundul craterului care, ca şi adîncimile întunecatului Stix, nu erau atinse de razele Lunii.

Încercînd să pătrund cu privirea tenebrele din jur, atenţia îmi fu atrasă de un obiect straniu, imens, care se ridica abrupt nu prea departe de mine, cam de înălţimea unei case cu treizeci de etaje, sclipind alburiu în lumina ireală a Lunii. De la prima vedere înţelesesem că nu era altceva decît o uriaşă stîncă, dar ceea ce mă umplu de o nedefinită, viscerală groază fu senzaţia netă de artificialitate: poziţia şi forma monolitului nu aveau nimic natural şi totuşi nu semănau cu nimic din ceea ce ştiam eu că pînă atunci ar fi putut crea mîna omului. Enormă, peste orice închipuire, aşezată într-un mediu care de curînd fusese smuls străfundurilor oceanului unde zăcuse de cînd lumea era încă foarte tînără, oricît de masivă era stînca, marginile atît de precis conturate, în unghiuri de o neomenească, tulburătoare simetrie nu puteau să fi fost realizate decît de forţa creatoare a unor fiinţe raţionale. Forma neobişnuită, lipsită de orice posibilitate practică de utilizare, îmi dădea certitudinea că mă aflam în faţa unui obiect de cult şi parcă din miasmele nopţii vedeam cu ochii unei inconştiente imaginaţii făpturi infernale venerînd straniul monument.

Deşi eram înspăimîntat peste măsură şi ameţit de atîtea senzaţii neliniştitoare, subconştienta chemare pe care o simţisem tot timpul – dar şi o legitimă curiozitate – m-au forţat să încerc a considera cu toată detaşarea de care eram în stare situaţia în care mă aflam ca şi ciudatele împrejurări. Luna, ajunsă acum aproape de zenit, strălucea indiferentă, sălbatică şi străină, iluminînd pantele care

tindeau a se uni lin într-un soi de troacă alungită mult departe către dreapta şi către stînga mea, plină cu o apă urît mirositoare, de nivelul căreia mă mai despărţeau doar cîţiva paşi. Monolitul de dimensiuni ciclopeane se afla de partea cealaltă a văgăunii; mă strivea sub groaza care o emana, dar mă şi fascina totodată. Din locul unde mă aflam, puteam vedea apa clipocind vîscoasă la baza sa. Neregularităţile pe care crezusem că le disting pe suprafaţa sa uriaşă mi se dezvăluiau acum a fi stranii inscripţii hieroglifice şi sculpturi barbare. Erau înşiruiri de semne cum nu mai văzusem niciodată în reproduceri de scrieri ideografice ale lumilor dispărute, ciudate şi de neînţeles, dar uşor de identificat drept elemente ale lumii apelor: peşti, ţipari, caracatiţe, crustacee, moluşte, cetacee şi altele, simboluri ale unor vietăţi abisale, necunoscute lumii întregi, dar care mie îmi aminteau, făcîndu-mă să mă cutremur de greaţă şi spaimă, de hidoasele resturi ale nenumitelor făpturi pe care le zărisem putrezind printre resturile de peşti mici şi mari, înţepenite în mîlul primordial al fundului de ocean pe care naufragiasem.

Cu totul şi cu totul extraordinare erau însă sculpturile, basoreliefuri de dimensiuni gigantice, astfel că le distingeam foarte bine, făpturi demne de fantezia lui Goya sau Hyeronymus Bosch, creaturi care, fără să aibă nimic omenesc în ele, păreau vag umane, reprezentate într-un mediu fără îndoială acvatic, în care trăiau şi se deplasau ca peştii, închinîndu-se în faţa unui altar

monolitic aflat într-o grotă submarină. Nu am cum să descriu în amănunt cum arătau; chiar şi efortul pe care îl fac acum încercînd să îmi readuc în minte cele trăite şi văzute acolo îmi umple fiinţa de silă şi groază. Groteşti dincolo de orice posibilă imaginaţie, erau umane, da, dar cît de oribile – mîinile şi labele picioarelor mari, lăţite şi cu degete abia formate, întrecuprinse de o reţea de nervi, muşchi şi ligamente, buzele greţoase, groase şi lăbărţate. Ochii bulbucaţi şi aşezaţi mult lateral în partea de sus a capului. Mintea-mi refuza să-şi amintească de alte trăsături, erau atît de hidoase, încît nu pot fi descrise în toată perfecta lor urîţenie. Ciudată era şi uluitoarea, – cum să spun – constanta? disproporţionare a reprezentării acestor creaturi în raport cu scenele şi obiectele înconjurătoare. Îmi amintesc de o scenă de vînătoare, unde o balenă era ucisă de una dintre oribilele făpturi care erau redate ca fiind numai puţin mai mică decît uriaşul cetaceu. Monstruozitatea formelor şi gigantismul disproporţiilor m-au făcut să mă gîndesc pentru o clipă la zeii imaginari ai vreunui trib de pescari sau navigatori care să fi trăit cîndva, cu mult înainte de apariţia omului, de Piltdown sau de Neanderthal. Năucit de această nebănuită perspectivă într-un trecut atît de îndepărtat, în stare să zăpăcească pînă şi pe cel mai fantast antropolog, rămăsesem pe gînduri în timp ce Luna arunca reverberaţii de infern pe suprafaţa plină de duhori a troacei întunecate de la picioarele mele.

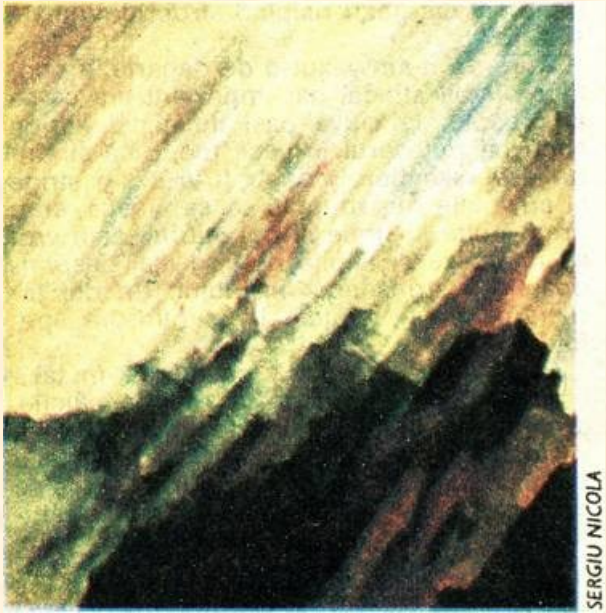
SERGIU NICOLA

Şi atunci l-am văzut.

Învălurînd abia simţit faţa apei, se ridica din abisuri în

aer, polifemic, enorm, întruchipare a terorii de nedescris pe care o simţeam că mă cuprinsese, un monstru zămislit de cele mai negre coşmaruri, se ridica spre monolit înconjurîndu-l cu gigantice braţe tentaculare acoperite de solzi scîrboşi, înclinîndu-şi monstruosul cap şi dînd glas unor bine măsurate sunete, oribile pentru urechile mele omeneşti, care însă nu puteau să nu recunoască în acele şuierături şi vibraţii o uluitoare, îngrozitoare, neomenească dar raţională litanie. Cred că atunci am înnebunit: nu ţin minte cum şi în ce fel am fugit de acolo mînat numai de dorinţa subconştientă de a mă îndepărta de oribila creatură ridicată din hăuri. Nu ştiu cum am nimerit la barca înţepenită în mîlul uscat. Parcă îmi aduc aminte cum cîntam de bucurie, cîntec care mai apoi cred că s-a transformat într-un lălăit inconştient, într-un horcăit care voia să fie rîs de bucurie şi uşurare. Apoi, la zile după aceasta, zile şi nopţi de chin şi de plutire între vis negru şi realitate sumbră, parcă a fost o înfiorătoare furtună, cu fulgere şi tunete, cum rareori natura dezlănţuită azvîrle asupra mizerabilei noastre planete, gata să o arunce din nevăzutele-i ţîţîni.

Mi-am revenit într-un spital din San Francisco. Se pare că un vas american m-a descoperit delirînd în barca aflată în derivă pe Oceanul Pacific.

Ce voi fi spus cît m-am zbătut între moarte şi viaţă, între conştienţă şi nebunie, dumnezeu ştie. Nu cred însă că a fost cineva care să dea mare atenţie coşmarurilor în care m-am chinuit atîtea luni de zile.

Despre un pămînt nou, apărut din valurile oceanului, sau despre cutremure submarine neobişnuit de puternice nu auzise nimeni nimic.

Am citit mult după ce am părăsit spitalul. Am cunoscut un etnolog de renume mondial şi i-am pus o sumedenie de întrebări despre lumea dinaintea Potopului, despre Dagon – zeul peşte al filistenilor, dar m-am lăsat păgubaş cînd mi-am dat seama cît era de înţelenit în convenţionalisme celebrul savant.

Noaptea, cînd Luna este înceţoşată şi joasa, îmi retrăiesc incredibila aventură. Am încercat morfina, dar în afară de trecătoarea perioadă de nepăsare uşuratică şi de nevoia tot mai mare de a recurge la înşelătoarea ei alinare, nu am putut scăpa de coşmaruri, nu am putut uita nimic. Din această cauză cred că este mai bine să termin eu, acum că am scris totul, tot ce am putut povesti fără ca să îmi aduc în minte deplina grozăvie a celor văzute. Cel care va citi grăbita-mi spovedanie ori mă va crede – mă va înţelege şi va încerca, poate, să găsească o cît de vagă explicaţie misterului în care mi-a fost dat mie să arunc o fugară privire – ori va rîde, luîndu-mă (ca şi atîţia alţii) drept un sărman nebun. Eu însumi m-am întrebat adesea dacă nu a fost totul un vis, o halucinaţie provocată de febră şi de singurătate în timp ce zăceam fără cunoştinţă în barca pe care evadasem de pe torpilorul german.

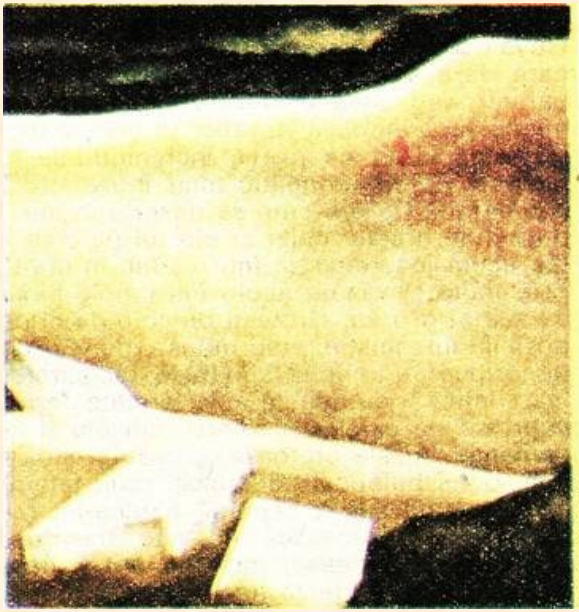

Mă strădui însă în van să găsesc explicaţii logice, raţionale; viziuni de infern îmi apar înaintea ochilor chiar şi cînd sînt treaz. Orice noţiune legată de adîncimile mărilor sau oceanelor, orice frîntură de conversaţie sau lectură atingînd cît de superficial acest subiect mă face să mă cutremur de groază de creaturile de nenumit care poate chiar în aceste clipe mişună în străfundurile întunecate, prin mîlul ascuns vieţii noastre de sute de milioane de ani, adorîndu-şi hidoşii idoli sau sculptîndu-şi

propriile indescriptibile înfăţişări în granituri înmuiate de presiunea de mii de ori milenară a apelor. Mă îngrozeşte gîndul că ar putea veni ziua cînd aceste fiinţe preterencestrale s-ar putea ridica dintre talazurile frămîntate ale oceanului planetar numai ca să tîrască în adîncuri resturile unei omeniri prăpădite, mistuite de războaie necruţătoare şi catastrofe dezlănţuite de propria-i necugetare, mi-e groază de ziua în care pămînturile arse, istovite, bolnave se vor scufunda într-un pandemoniu universal, lăsînd să iasă, sub văpaia unor ceruri dogorinde, mîlul în care forme de viaţă zac ascunse încă dinainte ca prima amoebă să-şi fi întins pseudopodul spre pămîntul fierbinte al îndepărtatei ere prearhaice.

Acest sfîrşit este aproape; eu îl simt. Ah... la uşă se aud zgomote stranii, un trup imens, lunecos, bîjbîie căutînd intrarea. Nu, nu! pe MINE nu mă va găsi. Doamne, ce mînă! Fereastra, repede! FEREASTRA!

Traducere: Ion Şerban
(Ion Mirea Şerbănescu Răcoasa)

DAGON de H.P.Lovecraft(1971 BEAGLE BOOKS – Ballantine Books Inc., 101 & th Ave., NEW YORK 10003)